

OKREŚLENIE WYDAJNOŚCI WEŁNISTEJ KRÓLIKÓW ANGORSKICH

Jadwiga Ocetkiewicz, *Józefa Tuczyńska*

Zakład Hodowli Drobniego Inwentarza IZ, Kraków
Zootechniczny Zakład Doświadczalny IZ, Zator

Wełna angorska stanowi cenny surowiec dla przemysłu włókienniczego jako uszlachetniająca domieszka do innych włókien. Jest ona również przedmiotem eksportu. W wielu krajach hodowla królików angorskich jest należycie doceniana i popularyzowana. Również w Polsce podjęto decyzję jej popularyzacji. Instytut Zootechniki podjął badania dotyczące hodowli królików angorskich.

W ramach niniejszego opracowania przedstawiono wyniki badań produkcyjnych królików angorskich, których stado zestawiono w ZZD Zator w 1974 r. ze zwierząt pochodzących z importu (Dania) oraz z czołowych ferm krajowych.

MATERIAŁ I METODYKA

Obserwacje przeprowadzono na fermie królików w ZZD Zator w latach 1975-1978. Z całości stada wybrano 10 samic i 10 samców. Badano je pod względem użytkowości wełnistej przez 3 kolejne lata, począwszy od pierwszej strzyży, którą przeprowadzono w wieku 60 dni, a następnie co 3 miesiące przy odroście wełny do 6 cm długości. Strzyże wykonywano ręcznie — nożycami — po uprzednim wyczesaniu królików. Wszystkie zwierzęta przetrzymywano w warunkach chowu klatkowego; klatki ustawiono w pawilonie otwartym. Króliki żywiono paszami tradycyjnymi z dodatkiem paszy granulowanej w okresie bezpośrednim po przeprowadzonej każdej strzyży. W całym okresie obserwacji przeprowadzano kontrolę masy ciała królików przy każdej strzyży. Pozyskaną wełnę od każdego królika ważono oraz sortowano. Klasyfikacja wełny wykonana przez pracowników Zakładu była każdorazowo weryfikowana przez rzeczoznawców Punktu Skupu Wełny Angorskiej

przy Centrali Surowców Skórzanych i Włókienniczych w Krakowie. Na podstawie uzyskanych wyników obliczono średnie klasy jakości wełny za 3-letni okres użytkowania królików.

WYNIKI

W tabeli 1 podano średnią masę ciała królików objętych kontrolą użytkowości wełnistej. Przy pierwszej strzyży masa ciała królików wynosiła od 760 do 780 g, przy dalszych strzyżach wzrastała prawidłowo. W drugim roku użytkowania ustaliła się na poziomie wymagań stawianych tej rasie (3,5-4,5 kg).

Tabela 1

Średnia masa ciała królików przed strzyżą (w g)

Rok użytkowości wełnistej	Strzyża							
	1		2		3		4	
	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀
1	780	760	1980	1850	3320	3080	3480	3380
2	3720	4040	3690	3790	3850	3820	4040	3840
3	3880	3910	3780	3910	3750	4090	3870	4090

W tabeli 2 przedstawiono średnią ilość wełny pozyskanej w kolejnych strzyżach w poszczególnych latach użytkowania, z uwzględnieniem płci. W ostatniej kolumnie zestawiono średnią roczną produkcję wełny od jednego królika. Najniższa produkcja wełny była w pierwszym roku użytkowania (450 g), wzrastała w drugim i w trzecim osiągnęła wartość 650 g. Średnia produkcja wełny za 3-letni okres użytkowania od jednego królika w naszym doświadczeniu wynosiła: dla samców — 1642 g, dla samic — 1670 g.

Wydajność wełny królików angorskich (w gramach) na 1 kg masy ciała w poszczególnych latach użytkowania przedstawiała się następująco:

Tabela 2

Średnia wydajność wełny od 1 królika (w g)

Rok użytkowości wełnistej	Strzyża								Łącznie wełny za rok	
	1		2		3		4		♂	♀
	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀		
1	39	24	139	137	135	169	140	125	453	455
2	146	147	140	140	101	132	154	146	541	565
3	179	179	159	166	145	152	165	153	648	650

rok użytkowania	samice	samce
1	189,5	200,7
2	141,4	145,6
3	169,8	162,5

W tabeli 3 podano udział wełny w poszczególnych klasach jakości za cały okres użytkowania. Wyższe klasy jakościowe uzyskała wełna samiec — 82,4⁰% w klasie 1 i tylko 3,4⁰% w klasie 4.

Tabela 3

Udział wełny w klasach jakościowych (w %)

Płeć	Klasa jakościowa			
	1	2	3	4
Samce	71,5	5,3	14,9	8,3
Samice	82,4	4,3	9,9	3,4

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Masa ciała królików angorskich przy rozpoczęciu doświadczenia, wynosząca 760-780 g, i przy kolejnych strzyżach była prawidłowa i zgodna z danymi podanymi przez Fingerlanda [1]. Masa ciała, którą króliki osiągnęły w 2 i 3 roku użytkowania odpowiadała wymogom wzorców i mieściła się w granicach uznanych za optymalne — 3,5-4,5 kg [1, 4, 5, 9].

Użytkowość wełnistą rozpoczęto w wieku 60 dni i osiągnięta średnia wydajność wełny, wynosząca 24-39 g była zgodna z danymi podanymi przez Frindta i in. [3], Muchę i Zelnika [7] oraz Olsena [8]. Średnia wydajność wełny w pierwszym roku użytkowania wynosiła 455 g i była niższa od ilości uzyskanych w 2 i 3 roku użytkowości, na co miał wpływ wynik pierwszej strzyży. Frenkel [2] podaje, że w warunkach hodowli krajowej wydajność wełny w pierwszym roku wynosi zaledwie 100 g. Uzyskana wydajność wełny w drugim i trzecim roku była wysoka i mieściła się na poziomie danych duńskich [8]. Znany polski producent wełny angorskiej Klein [6] podaje średnią roczną wydajność wełny od jednej sztuki w wysokości 466 g. W globalnej wydajności wełny nie stwierdzono istotnych różnic związanych z płcią. Obliczona wydajność wełny z 1 kg masy ciała była wysoka i nieco wyższa od danych podawanych przez Frindta i in. [3]. Oceny wełny angorskiej dokonano metodą organoleptyczną, klasyfikując ją do jednej z 4 klas jakościowych. Jak wykazują dane (tab. 3), pozyskiwana wełna charakteryzowała się pozytywnie.

nymi własnościami, ponieważ w przeważającej części zaliczona została do klasy pierwszej. Olsen [8] i Wanning [9] podają, że o dobrej jakości materiału zwierzęcego oraz prawidłowości zabiegów hodowlanych i pielęgnacyjnych świadczy zaklasyfikowanie powyżej 75% wełny do klasy pierwszej. W badanym materiale lepszą wełnę dawały samice (82,4% wełny w klasie pierwszej), natomiast zaklasyfikowanie wełny samców w klasie pierwszej było nieco poniżej wymogów.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Przeprowadzone badania wykazały wysoką wydajność wełnistą królików, hodowanych w ZZZ Zator, w stosunku do wydajności podanej przez innych autorów dla ferm krajowych. Średnia wydajność wełny w 2 i 3 roku użytkowania wynosiła około 650 g. Pozyskana wełna charakteryzowała się pozytywnymi własnościami, o czym świadczy zaklasyfikowanie jej w 82,4% do klasy pierwszej w przypadku samic i w 71,5% od samców.

Uzyskane dane, dotyczące użytkowości wełnistej, dowodzą, że materiał zwierzęcy fermy ZZZ Zator jest wartościowy, pozwalający na użytkowanie dużej ilości wełny o bardzo dobrej jakości.

LITERATURA

1. Fingerland J.: Vzornik pro posuzování králíku v CSSR Praha, 1973.
2. Frenkel S.: Wełna królika angora. PWRiL, Warszawa, 1960.
3. Frindt A., Bednarz M., Maciołek J.: Hod. drobn. Inwen. 11, 1973, 11-12.
4. Herman W.: Poradnik chowu królików, PWRiL, Warszawa, 1955.
5. Joppich F.: Das Kaninchen. VEB Berlin, 1969.
6. Klein R.: Hod. drobn. Inwen. 6, 1971, 14-15.
7. Mucha R., Zelnik J.: Chov kralíkov, Bratislava, 1970.
8. Olsen H. M.: Beretning, Nordrup Denmark, 1971.
9. Wanning F.: Den Lille Kaninbog — Kopenhagen, 1968.

[Я. Оцеткевич], Ю. Тучи́ньска

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ВЫХОДА ШЕРСТИ У АНГОРСКИХ КРОЛИКОВ

Резюме

Соответствующие исследования проводились в кроличьей ферме опытной станции Затор. Наблюдения по продуктивности шерсти 20-ти ангорских кроликов продолжались 3 года, начиная с первой стрижки. Стрижка проводилась

4-кратно на протяжении года при отросте шерсти 6 см длины. Средний выход шерсти составлял 541—565 г, а в третьем году использования 648—650 г.

Шесть была Высокого класса (82,4 шерсти самок и 71,5% шерсти самцов в первом классе). Полученные результаты свидетельствуют о высокой производительности шерсти, ее хорошей структуре, а также о соответствующих экономических условиях и правильном уходе.

J. Ocetkiewicz, J. Tuczyńska

DETERMINATION OF WOLL PRODUCTIVITY OF ANGORA RABBITS

Summary

The respective investigations were carried out in the rabbit farm of the Experiment Station Zator. The observations on wool productivity of 20 Angora rabbits were carried out since the first shearing for the period of 3 years. Shearings were performed fourfold a year at the wool regrowth of 6 cm in length. Mean wool productivity at the first shearing amounted to 24-39 g. In subsequent years the annual wool production was 541-565 g, in the third utilization year — 648-650 g.

The wool classification was high (82.4% of wool of females and 71.5% of that of males assigned to the first class). The results obtained prove a high wool productivity, good wool structure and appropriate ecological and attendance conditions.